

#OTVORENO PISMO HRVATSKOM SABORU I UPIT: ZAŠTO DRŽAVA „ZABORAVLJA“ KAZNENA DJELA BESPRAVNE GRADNJE?#

1991. čaša se prelila. Srbija nas je agresivno napala. Srpska „jugoslavenska narodna armija“ ubijala je Hrvate i razarala Hrvatsku. Nismo se imali komu požaliti. Dragovoljci i branitelji uzeli su puške i obranili Domovinu naših predaka.

2023. čaša se opet prelila. Tisuće bespravnih graditelja, napada naš životni prostor i prijeti ekološkom katastrofom. Nezakonitim betoniranjem obale, gradnjom vikendica i apartmana na pomorskom dobru i sječom stoljetnih šuma uništavaju naš ekosustav i razaraju nam Domovinu. Uništavaju se zauvijek naši najvrjedniji prirodni resursi. Opet se nemamo kome požaliti. Dragovoljci i branitelji ostarjeli su i pomrli. Nema nas više.

Od postanka Republike Hrvatske izgrađene su tisuće bespravnih gradnja na atraktivnim, zabranjenim lokacijama, a uklonjeno je ili srušeno do ove godine 938 bespravnih gradnja. To znači da se u 33 godine uklanjalo po 28 „divljih“ objekata godišnje. Taj zabrinjavajući i apsurdni odnos tisuća izgrađenih bespravnih gradnja i premalo uklonjenih, nazvan je „suzbijanje bespravne gradnje“ što je također apsurd. S obzirom da ne znamo točan broj bespravnih gradnja u cijeloj Hrvatskoj, osim da je to oko „nekoliko stotina tisuća“, s tempom rušenja od 28/godišnje – trebale bi nam tisuće godina da se riješimo svih tih kaznenih djela gradnje i da prostor vratimo u prvobitno stanje.

Primjera radi - za rušenje 50.000 bespravnih objekata koliko ih ima u Istri - hipotetskim tempom od 100 rušenja godišnje, bilo bi potrebno 500 godina.

Takvi računski omjeri pobudili su sumnju javnosti da se bespravna gradnja tolerira umjesto da se suzbija. U prvom planu pojavila su se dvije (logične) verzije razloga. To su; ili plave kuverte ili pogodovanja Moćnicima. Mnogi se pitaju, kako je moguće da država vrlo oštro i striktno naplaćuje poreze i doprinose građana - a tolerira milijardske pljačke svoga budžeta? Da, dobro ste pročitali – milijardske!

Za izračun takve mega pljačke dobar je istarski primjer. U Istri ima oko 50.000 bespravnih gradnja na najatraktivnijim lokacijama; uz zaštićenu obalu, na pomorskom dobru te u zaštićenim šumama, parkovima prirode i na arheološkim nalazištima. Svi ti objekti iznajmljuju se u turističkoj sezoni; 50.000 x 3 ležaja prosječno (najčešće, čitave porodice) x 100 dana x 50 eura/noć. Ukupna je dobit 750.000.000 eura. S porezom od svega 10% na tu dobit - u jednoj sezoni Istarska županija imala bi 75.000.000 eura u „svom džepu“. Apliciramo na cijelu Hrvatsku bespravni graditelji opljačkati će naš državni budžet za preko pola milijarde eura - samo u ovoj 2023. sezoni.

Navodno je kaznama za bespravna građenja do sada naplaćeno oko 1.580.000 eura u cijeloj Hrvatskoj što je zanemarivi dio milijardskih šteta. No, i tu se ogledaju dvostruka mjerila, što je također – korupcija. Građevinska inspekcija je u nizu poznatih slučajeva „zaboravila“ naplatiti kazne nekim HDZ-ovim moćnicima.

Osim materijalne štete, bespravni iznajmljivači nelojalna su i nezakonita konkurencija hotelima, kampovima i legalnim privatnim iznajmljivačima zbog ne plaćanja doprinosa. Masa „divljih“

turista, neprijavljenih osoba mogu neograničeno boraviti u bespravnim naseljima, a o njihovom identitetu ništa ne zna nitko pa ni policija. To mogu biti lopovi, provalnici, traženi kriminalci pa i grupe terorista. Nitko ih ne kontrolira.

Nitko ne postavlja ni pitanja infrastrukture Istre, može li relativno mali turistički prostor Istre izdržati masu od 800.000 osoba (195.000 stanovnika, oko 470.000 turista u hotelima, kampovima i u privatnom sektoru te još 150.000 ilegalnih, neprijavljenih turista u bespravnim naseljima)?

A, nitko ne spominje ni ono najgore; trajno zagađenje i razaranje prirode u našem životnom prostoru.

Zašto država „zaboravlja“ kaznena djela bespravne gradnje? Kako to da su sve razvijene i pravne europske zemlje odavno riješile taj problem i da su zaštitile svoj prostor?

Iako brojke i računi zastrašuju i čini se da je nemoguće ukloniti tisuće vikendica i vila izgrađene nezakonito – nije tako! Republika Hrvatska može vrlo lako učiniti da se bez i jednog eura sruše tisuće nezakonitih gradnja i da se prostor vrati u prijašnje stanje. Mora samo provoditi svoje zakone!

NEUČINKOVITA „AKCIJA 14“

Prve naznake pravog i jedino mogućeg rješenja bespravne gradnje nisu krenule iz nadležnih institucija nego iz malog istarskog naselja Premanture s ruba iz najljepšeg prirodnog parka Europe, Kamenjaka. Građanska inicijativa Premanture predlagala je da se uz spore procese koje diktira Zakon o građevinskoj inspekciji uključi i Kazneni zakon. Naime, Kaznenim zakonom Republika Hrvatska dužna je bespravnog graditelja kazniti zatvorom (članak 212. KZH). Samo nekoliko uhićenja uz novčane kazne momentalno bi i trajno zaustavilo bespravnu gradnju, a golemo mnoštvo bespravnih graditelja sami bi srušili svoje gradnje. Uz provođenje zakona Mikulićevi bageri ne bi bili potrebni.

Građanska inicijativa Premanture, uz pomoć Građanske inicijative Žučo iz Pule i podrškom još 12 Građanskih inicijativa i Udruga iz Istre, upornim je nastojanjem uspjela probiti okoštali oklop u praksi „suzbijanja“ bespravne gradnje. Snimanjem videa dronom divljih vikendica uz more i u šumama općine Medulin i objavom na YT, te nizom objava u tisku, na portalima i na TV, 2021. godine pokrenut je državni aparat. Slijedile su inspekcije iz Državnog inspektorata koje su zaključile da samo u općini Medulin i na rtu Kamenjaku ima oko 300 bespravnih gradnja.

Cijela 2022. godina prošla je uz uobičajeni mir bespravnih graditelja, besplatno ljetovanje i iznajmljivanje bez doprinosa. Događala se uobičajena nezakonita sječa šuma i intenzivno građenje novih bespravnih turističkih naselja. Neki vlasnici tražili su da tim naseljima daju imena i da se sve to legalizira. Općina Medulin spava, važno je da plaće stižu na vrijeme. Na skupovima i tribinama, načelnik i njegova svita ne spominju bespravnu gradnju iako legalnim iznajmljivačima i hotelima bespravni graditelji „kradu“ turiste. Ostala lokalna samouprava Istarske županije slijedi ovaj primjer, a i ostale županije slijede ovaj sindrom nerada i nečinjenja.

Iz istarskog IDS-a krenuli su prema Zagrebu nebulozni prijedlozi o promoviranju redara u izvršitelje suzbijanja bespravna gradnja. Pitanje je kako bi redari određivali redoslijed rušenja

svojim zrmanima (rodbini), prijateljima, ili bogatim poznanicima. U rješavanju uklanjanja 50.000 bespravnih gradnja, odgađanja izvršenja mogla bi trajati od 0 do 20 godina. Bi li u našoj najkorumpiranijoj državi EU suzbijanje bespravne gradnje putem redara postalo još unosniji business?

Krajem 2022. pompozno je najavljena „Akcija 14“, uklanjanje 14 bespravnih gradnja u Istri. Akcija je započela 8. ožujka 2023. i ukupno je srušeno 14 objekata, od toga nekoliko su srušili sami vlasnici. Od postojećih 50.000 istarskih bespravnih gradnja ostalo je 49.986 objekata i Glavni državni inspektor Mikulić povukao je svoje bagere iz Istre, navodno u pravcu Dalmacije. Možda će neki bespravni graditelji srušiti nekoliko svojih gradnja u strahu od kazna, ali to je manje od kapi kiše u odnosu na stanje u prostoru. I to je sve!

Nema razloga da se uobičajena priča o razaranju Istre ne nastavi. Pred nama je turistička sezona i tisuće vlasnika divljih vikendica i vila požurit će na naš najveći poluotok. Nesmetano će koristiti sve uzurpirane resurse, iznajmljivati svoje objekte i tjerati domaće stanovnike sa „svojih plaža“, dakako, ne plaćajući nikakve poreze ni doprinose. Bespravna turistička naselja (Mon Perin s 27 „divljih“ vila s bazenima, kamp na Murteru i dr.) radit će i dalje punom parom.

Nakon gornjeg teksta i posebice nakon jalove „Akcije 14“ jednako neučinkovite kao i svi pokušaji suzbijanja bespravne gradnje na dosadašnji način - „pametnoj Hrvatskoj“ jasno je da broj kaznenih djela ilegalne gradnje može samo rasti i „pojести“ hrvatski prostor. Jedina mogućnost konačnog rješenje bespravne gradnje jest provođenje Kaznenog zakona po prijedlogu Građanskih inicijativa.

Ukoliko se nastavi NE provođenje zakona i NE činjenje izvršnih institucija – utopit ćemo se u močvari nepravde i bezakonja!

UPIT HRVATSKOM SABORU

Hrvatskoj javnosti je jasno da se dosadašnjom praksom bespravna gradnja ne može smanjiti i zaustaviti – nego može samo eskalirati. Dok se godišnje sruši prosječno 28 objekata ili nekoliko više, izgrade se stotine novih pa i cijela nova bespravna naselja. Ne smijemo dozvoliti kaos u prostoru, ekološku katastrofu, bezvlađe i silne materijalne štete. Zbog toga postavljamo upit našem najvišem državnom tijelu, Hrvatskom saboru:

Zašto Republika Hrvatska NE provodi svoj Kazneni zakon u sprječavanju bespravne gradnje koja našoj Domovini nanosi velike materijalne štete i razara naše najvrjednije prirodne resurse?

Članak 212. (KZH)

"Republika Hrvatska dužna je i svakoga tko gradi građevinu u području koje je propisom ili odlukom nadležnog tijela proglašeno zaštićenom prirodnom vrijednosti, kulturnim dobrom ili drugim područjem od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina." (Građanska inicijativa Premanture, Građanska inicijativa Žučo, Pula - dostavljeno medijima, Vijeću europske unije Uredu Europskog javnog tužitelja)

Za rušenje 50.000 bespravnih objekata u Istri uz 100 rušenja godišnje treba nam 500 god

Kategorija: VAŠE VIJESTIAžurirano: Petak, 19 Svibanj 2023 19:45
Objavljeno: Petak, 19 Svibanj 2023 19:11

